

מחסור בתשתיות עלול לטרפד את חוק המיחזור שיחסוך 160 מיליון ש' בשנה

**מחקר של הטכניון מתריע שללא תשתית למיון ומיחזור אריזות ייכשל
יישומו של החוק שעבר בקריאה ראשונה**

מאת [צפרייר רינת](#)

אם לא תגדל באופן משמעותי תשתית מתקני מיון ומיחזור הפסולת ומתקנים שינצלו פסולת לייצור אנרגיה באמצעות שריפה, יהיה קושי רב במימוש יעדי חוק מיחזור האריזות שאותו מקדם בימים אלה המשרד להגנת הסביבה - כך קובע מחקר מקיף שהושלם בימים אלה. צוות חוקרים ממוסד שמואל נאמן בטכניון, חברת הייעוץ הכלכלי "כיוון" ואוניברסיטת חיפה, הכין למשרד להגנת הסביבה מחקר ששימש בסיס לחוק החדש הנמצא בימים אלו לקראת אישור בקריאה שנייה ושלישית בכנסת ואמור להיות מיושם בעוד ארבע שנים.

על פי המחקר, בישראל מייצרים או מייבאים כיום קרוב למיליון טונות אריזות מדי שנה, שמחציתן עשויות מקרטון. מדובר בערך בחמישית ממשקל הפסולת בישראל, כאשר כיום שיעור המיחזור הגבוה ביותר הוא של קרטון - 32% - ואילו רק 12% מהפלסטיק מגיעים למיחזור. יעדי המיחזור או השבה - שימוש חוזר בפסולת הכולל ייצור אנרגיה - על פי החוק החדש מגיעים לשיעור של 60% מכלל פסולת האריזות.

מתקני מיחזור הקרטון והזכוכית הקיימים בישראל יכולים לקלוט כיום כמויות גדולות יותר של פסולת. אולם, כיוון שאין הפרדת פסולת במשקי הבית, לא ניתן להעביר חומר נקי משאריות פסולת אחרת למיחזור למתקנים אלו. מצב זה אמור להשתנות עם יישום תוכנית המשרד לעבור להפרדת הפסולת למרכיב יבש, הכולל אריזות, ומרכיב רטוב.

לעומת זאת קובע המחקר שיש צורך בהכפלה של תשתית מיחזור הפלסטיק כדי לעמוד ביעדי החוק. אם יעמוד לרשות תעשיית המיחזור פלסטיק מופרד ושטוף לפי צבעים וסוגים תתרחב מאוד פעילות המיחזור של חומר זה.

החוקרים סבורים שמיחזור לא יוכל להשיג את כל יעדי החוק גם משום שלא תמיד יהיה ביקוש לכל המוצרים המיועדים למיחזור, וכן בגלל העובדה שמיון או מיחזור פלסטיק הוא לעתים יקר ומסובך. לכן יהיה צורך בפעולות השבה הכוללות שימוש במתקנים להפקת אנרגיה משריפת האריזות, מה שכיום כמעט ולא קיים בישראל. "עבור חלק מהחומרים, יהיה כלכלי יותר למחזרם", קובע הדו"ח, "עבור אחרים, יהיה כלכלי יותר להשיבם לאנרגיה".

בינתיים ממליצים: לא להשתמש באריזות

המחקר צופה שהעלות הכספית המוטלת על הרשויות המקומיות לא תגדל כתוצאה מיישום החוק משום שיוכלו לחסוך את תשלום ההיטל על הטמנת פסולת וכיוון שיישום החוק ימומן בחלקו על ידי התעשיינים ויבואני האריזות. בסך הכל מעריך המחקר שהתועלת הכלכלית למשק הישראלי מיישום החוק תהיה 160 מיליון שקלים בשנה.

על פי המחקר, רצוי להקים גוף אחד מטעם יצרני ויבואני האריזות שיפעל בפריסה ארצית ויהיה מחויב לתת שירות לכל היישובים, כולל בפריפריה. כמו כן יהיה צורך בתמריצים ממשלתיים כדי לקדם את יישום החוק. "החשב הכללי במשרד האוצר יצטרך לחייב גופים ממשלתיים לתת עדיפות לרכישת מוצרים ממוחזרים", מסבירה הד"ר אופירה איילון ממוסד שמואל נאמן. "התעשיינים מצדם יצטרכו לפעול להפחתת שימוש באריזות בכל דרך

אפשרית, כדי למנוע מראש יצירת פסולת". היא הוסיפה שלמרות הקשיים הקיימים, היא סבורה שניתן להגיע למצב של מיחזור חלק משמעותי מפסולת האריזות בישראל.

יישום החוק החדש תלוי באופן מכריע בשיתוף פעולה בין הרשויות המקומיות והתעשיינים. על פי גיל לבנה, ראש מועצת שוהם ויושב ראש ועדת איכות הסביבה במרכז השלטון המקומי, יש מחלוקות עמוקות בין הצדדים. "התעשיינים רוצים שתהיה הפרדה לקטגוריה שלישית שבה יהיו רק אריזות, ולנו זה לא נראה אפשרי. יש ויכוח על חלוקת המימון, כשאנחנו טוענים שהתעשיינים צריכים לממן גם חלק מהפעילות שאנחנו עושים להפרדת פסולת במשקי הבית - כי בלי פעילות זו הם לא יוכלו לאסוף אריזות".

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגר חלון